

طاشينك
ارمنيجه يومى سياسى فخرى
صاحب امتياز: هرايز مامور بابه - ازميز
"TACHINK,"
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN
SMYRNE
Directeur - Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN
10 ՓԱՐՍ

ԴԱՇԻՆԻՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏՐԳ.	ՎԵՑ.	ՕՒՆ.
ԻԶՄԻՐ	50	40	20
ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԳԱԼԱՒ	50	40	
ԱՐՏԱՍԱՀԱՆ	25	15	40

Ձեռագրողական ծնականից ետ չեն տրվում

ՏՆՕՐԵՆ - ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՑ
Հ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

10 ՓԱՐՍ

Ռուսական Բանակին ՆՈՐ ՅԱՒԵԼՈՒՄՆԵՆԸ

Յաջորդաբար Տուվաի և Կայսերա-
կան խորհուրդին ենթարկուած գինւո-
րական կարեւոր հարցին քուէարկութիւնը
կատարուեցաւ զազանի նստի մէջ և հա-
մաձայն մեր գինականներու հետեւած նոր
կանոններուն. անկէ ի վեր մասնաւոր քա-
ղաքական լուծութիւն մը ոչ հնչեց այս խնդ-
րոյ վրայ: Դժուար չէ իր խնդրը գի-
ծերու մէջ ներկայացնել ուստ պայայա-
կոյտին յղացած սպառազինութեանց նոր
յատկագիրը և ցոյց տալ այն հիմերն ու-
րոնց վրայ հետզհետէ պիտի գետնորդին
իր մասաւոր գինւոարական ձեռնարկ-
ները:

Այս հիմերը կ'կայանան պատրաստ
ոլորտը կանոնաւոր անցնումին և խա-
ղաղութեան ժամանակ բանակին ընդհա-
նուր թուական զօրացման մէջ: Գիտենք
թէ որչափ մասնաւոր գիւրուութիւններով
Ռուսիա տրամադրելի ոլորտը չէր շնորհիւ
իր անսահման քանակութեան: Այսօր 180
միլիոն բնակչութեամբ հարուստ, կ'ըսէ
իրեն այս զանգուածէն հարիւրին մէկ
գինուոր առնել՝ կազմուել համար 1
միլիոն 800 հազար հոգիէ բաղկացեալ
զօրծօն բանակ մը: Ահա իսկապէս անոր
որդեգրած ձեւը, որով իր գինեայ ոլորտն
վիճակը քիչ ժամանակի մէջ համեմատա-
կան պիտի լլայայ իր ծնունդներու յառա-
ջատուութեան:

Գալով նոյն իսկ բանակը ստուարացը
նկուել եղանակին, անկա կրկին է և կը
կայանայ մէկ կողմէն գինուորական ծառա-
յութեան երկարաձգումին և միւս կողմէն
զօրաբաժիններու թուոյն յաւելման մէջ:
1906 յարտ 20 Ռեֆօրմ որ 1874ի
գինուորական օրէնքին մէջ փոփոխու-
թիւններ մտցուց, գինուորական ծառա-
յութեան անսղութիւնը երեք տարիի վե-
րածած էր՝ հետեւեալներով: Եւ հեծեալ
հրետաձիգներու համար, իսկ չորս տարի
մնացեալ գինուորներուն համար: Զէնքի
տակ գանձող զօրքերու թիւը հաւասար
պահելով, գինուորական ծառայութեան
տարիներու այս զեղչումէն կ'հետեւէր
պահեստի զօրքերու համեմատական ուժե-
ղացումը և ապագային համար պահե-
տիներու թարմ ոլորտով կազմուած ըլ-
լալը:

Արդարեւ պահեստիներուն ամենէն հ-
րիտասարդ դասակարգերը աւելի ստուա-
րաթիւն դառնալով, գործօն բանակին զէն-
քի տակ առնուելուն պիտի բաւէր, ա-
ռանց աւելի տարիքոտ դասակարգերուն
օգնութեան պէտք ունենալու: Այսօր
խնդիր չկրնար ըլլալ իրաց այս վիճակին
հիմնական փոփոխութիւններ ընել: Թեթիւ
սրբազրութիւն մը կարեւոր համարուած է
1912ի գերմանական բուռն սպառազինու-
թեանց պատճառաւ:

Այս փոփոխութիւնը կ'կայանայ գին-
ուորները զրօշի տակ պահել Հոկտեմբեր
ամիսէն սկսեալ մինչև յաջորդ Ապրիլ ա-
միսը:

Զմեռնային շրջանին յատուկ այս մա-
նաւոր ուժեղացումին վրայ կուգայ կ'ա-
ւելիայ աւելի ընդհանուր զօրեղացում մը՝
զօրաբաժիններու յատուկ նորազոյն տը
բարադրութիւններով: 1908էն 1913 տարե-
կան զօրաբաժին գրեթէ անփոփ թիւը
միայն 450 հազարի մօտ մնացած է,
գումար մը՝ որուն կ'համապատասխանէր
նոյն ոլորտը երեք գործօն դասակարգերու
համար՝ խաղաղութեան ժամանակ զէնքի

տակ գանձուած մասաւորապէս 1 միլիոն
300 հազար հոգիի թուոյն:

Ծառայիկայ զօրաբաժիններն ընդհա-
կառակը պիտի բարձրանան 580 հազար
հոգիի, որ նախորդներէն 130 հազար ա-
ւելի է՝ իբրեւ առաջին արդիւնք այս
բարենորոգման, որու կիրառութիւնը
յառաջատուական միայն կրնայ ըլլալ, նո-
րազրի գինուորներու թիւը 1914ին 112
հազար հոգի աւելի պիտի ըլլայ 1913ի
դասակարգէն:

Դիւրին է ըմբռնել թէ՛ ձեռք առ-
նուած այս միջոցները, միանալով գինու-
րական ծառայութեան երկարաձգման
հետ, մեծ դիւրութիւններ պիտի տան զօ-
րանութեան և զէնքի տակ առնուած ոլ-
որտը որակական արժէքին:

Բայց հոս խօսելու համար միայն պատ-
րաստ ոլորտուն վրայ, որուն վիճակը
միայն կ'ըսէ ամբողջ բանակին կացու-
թիւնը պատկերացնել, 1918ի կէսին, ա-
կանառեօ պիտի ըլլայք ներկայ 400 հա-
զարին 1 միլիոն 700 հազարի բարձրա-
նայուն: Այդ միւլիոն թիւը պիտի բարձ-
րանար 2 միլիոն 300 հազարի մօտաւո-
րապէս՝ եթէ 1919ի տարւոյն առաջին ա-
միսներուն հաշիւը ընել փորձուէինք,
հաշուի առնելով ձեռնուած շրջանին մէջ
դրօշի տակ պահուած չորրորդ դասակար-
գը:

Այս անագին ոլորտը պիտի օգտագոր-
ծուին զօրացնելու համար այժմ գոյու-
թիւն ունեցող կազմութիւնները և որոշ
չափով մը տարածելու համար բանա-
կը կազմակերպական շրջանաւոր, ստեղ-
ծելով նորանոր զօրաբանակներ:

Բայց ուստ սպայակոյտին նախատե-
սած բանաւոր զործագրութիւնը ի բաց
առնելով, այս գինուորական նորազոյն
զանգուածներուն կշիռը միայն չկրնար
չհակադրել քաղաքական նժարին հաւա-
սարակչութեան վրայ:

(Խան)

ՀԱՅԵԼԻՒՆ ՄԷՋ

«Ուսումն. Խորհրդոյ անդամներէն
չատերն Դանթի բարեկամներ ըլլալով՝
համար կ'իմաստայն զանոնք և անոնց
տուած վերջին անտեղի որոշումին վրայ
չես ծանոթանար»:

Կ'ըսէր երէկ անկողնիս-
կալ անհաւա մը:

Այդ անհաւան իր իրաւունքին մէջէն էր,
որովհետեւ նման չտեսնուած որոշում
մըն էր վերջին անգամ Ուսումն. Խոր-
հուրդին տուած որոշումը որ նախորդին
հետ միասին կ'ուզայ երկնակ մը կազմել:

Բայց առաջին անգամ տրուած սխա-
լին բնական հետեւեալով զարմանալի
չէր Ուսումն. Խորհրդին երկրորդ որոշու-
մը, որու պատասխանը կ'սպասեմ տե-
նել անհամբեր, հասկնալի համար թէ
կեղծոնական Ուսումն. Խորհուրդն, իր
կրտսերազօյն մէկ խորհուրդին անգիտակ-
ցօրէն լարած ծաղկակին մէջ պիտի ի-
նայ, խնդրուած տեղեկութիւններուն
նոյնքան լրջօրէն պատասխանելով...

Կեղք. Ուսումն. Խորհուրդն, ինչ
տարրեր կազմուած է չեմ գիտեր. բայց
այդ ինչի համար կարեւորութիւն չունի,
այլ կարեւորն ան է որ Ուսումն. Խոր-
հուրդը ինչպէ՞ս պիտի կրնայ ներկայաց-
ուած երեք թեկնածուներէն մին շնոր-
հէն յանձնարարել Ռեակտաբար անոնց
մէ մին յանձնարարած ատեն հարկ եղած
պաշտօնական արժանահաւատ աղբիւրներն
ալ ցոյց պիտի տայ, որովհետեւ առանց
փաստերու արժէք մը չկրնար ունենալ
անոր տալիք հաւաստումներն, երբ անգ-

ւոյս Ուսումն. Խորհուրդը ոչ թէ երեւա-
կայական և տեսական հաւաստիքներու,
այլ դրապէս, շօշափելի կերպով լաւագոյն
տեսուչն ունի ձեռքին տակ, անոր եր-
կու տարուած պաշտօնավարութեան ար-
գասիքները տեսած ըլլալով:

Բայց Կեղք. Ուսումն. Խորհուրդը
պիտի կրնայ այդ երեք թեկնածուներուն
մէջէն ընտրութիւն մը ընել, ահա ամենէ
կասկածելի կէտն, որմէ պիտի կրնանք
դատել թէ ինչ խնդրի կ'ծառայէ ան, և
ինչ տեսակ հովերէ կ'տարուերուին ան
տես առնելով կրթական հարցին ամենա-
կենսական պարագան, մեր տեղւոյն ծա-
նօթ իմբակին նման, որ անպատճառ
կուգէ որ լաւին՝ գէշ, ճերմակին՝ սև ըս-
ուի, միմիայն իր հաճոյքին և իր անձա-
կան քննադատութիւնին տեղը տանելու
նեղմիտ կրքերով կուրցած:

Բայց չանապարհեք և սպասե՛ք Կեղք.
Ուսումն. Խորհրդոյ տեղեկատուութեան,
որ անշուշտ շատ փափուկ կացութեան
մը մէջ կ'զգայ ինքզինք. չկրնալով հաս-
կնալ թէ ինչու այս տեսակ փորձանք մը
քացաւ իր գիւրդին իզմիրի Գաւառ Ու-
սումն. Խորհուրդը:

Այժմ երթալորեք թէ Կեղք. Ուսումն.
Խորհրդէն սա տեսակ պատասխան մը
հասնի:

«Ի պատասխանի Պատ. Խորհրդոյ
3 ամսաթիւ պաշտօնագրոյն կուգանք
ասլ հետեւեալ տեղեկութիւնները:

«Պ. Միքայէլ Մար.— Ուսումն. Խո-
հուրդն անձ մը, ուսումն. Եւրոպայ ստացած,
փորձառութիւն ունի քաղաքական գոր-
ծոց մէջ իբրեւ կուսակցական, այժմ կ'ըս-
տախօսէ Կովկասի այսինքն քաղաքին վար
ժարանին մէջ իբրեւ ուսուցիչ գրականու-
թեան և պատմութեան իմաստասիրու-
թեան, ասկից առաջ կ'արած է երկու
տարի տեսչութեան պաշտօն Սկիւտարի
ճեմարանին մէջ. բայց յետոյ չէ շարու-
նակած. կ'ըսուի թէ վարչական մարդ
չէ:

«Պ. Ա. Բարսեղեան.— Համայնաբա-
նական, վարդապետ ի գրադիտութիւնս,
կուսակցական, պաշտօն վարած է իբրեւ
տեսուչ մէկ տարի Սամսոնի վարժարանին
մէջ և յետոյ կ'տեղեկանանք թէ անհա-
մաձայնութիւններ ունենալով ուշակեր-
տական միութեան հետ փոքրիկ ծեծի մի-
ջադէպ մը ունեցած է ու եկած Պոլիս և
այժմ իբրեւ ուսուցիչ կ'ըստախօսէ Սա-
մսոնի վարժարանին մէջ իբրեւ գրագի-
տութեան դասատու:

«Ա. Նաւարիան.— Նախկին աշա-
կերտ Արմաշու, կուսակցութեան ճողոպ-
րած և երկար տարիներ Բարիդ մնացած
ուր կատարելագործած է իր ուսումն. և
քաջ ֆրանսագէտ է և գրականութեամբ
զբաղած, վարած է տեսչական պաշտօն
գաւառական վարժարանի մը մէջ և վեր-
ջին տարին ալ Գահրիէ:

Արդ՝ մեր Ուսումն. Խորհուրդը ինչպէ՞ս
պիտի քալէ այս կնճառ հանգոյցը...

ԵՍ

ՃԱՆՈՒ ԵՐԱՄԵԱՆ ՀԱՆՂԵՍԻՆ ԱՌԹԻԻ ՈՂՋՈՅՆ ՄԵՆ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ

Համաբաւար հեղինակ մը ըսած է.
«Հերոսներուն պատմութիւնը հետեւէն լսէ:
բայց մի՛ փոփաքիր մօտէն տեսնել զա-
նոնք»:

Արդարեւ հերոսները իրենց անձ
նական թերութեանց պատճառաւ շատ
անգամ հմայաթափ կ'ընեն զանոնք որ
հետեւէն երկար ատեն հիացած էին անոնց

վրայ. Բայց այս հեղինակ խօսքը որ հըշ-
մարտութիւն մը կը պարունակէ՝ այսօր
իր ուժը կը կորսնցնէ ամէնուս համար որ
մեր մէջ ունինք նորօրինակ հերոս մը.
Համաբարձու Երամանի անձին մէջ:

Համաբարձու Երամանի մասին 30-35
տարիներէ ի վեր ինչ որ կը լսէինք հե-
տեւէն. ինչ որ կը պատմուէր. կը գրա-
նուէր անոր կատարած ձեռագործութեան
վրայ. միայն հետեւէն եկած. կրկնուած
և իրարու վրայ անդրադարձած արձա-
գանքներ եղած են, այլ ոչ բուն. ստոյգ
իրականութիւնը. Համաբարձու Երաման
ճշմարիտ, արժանաւոր, կատարեալ, նոյն
ատեն պարկեշտ հերոս մըն է, արժանի
հիացման, պատկանանքի ու երախտագի-
տութեան: Անկա հայ իրականութեան,
հայ բնայնաբանի մեծ զաւակն է:

Ողջոյն մեծ քաղաքացիին:

Համաբարձու Երամանի քաջագոր-
ծութիւնները արժանապէս պիտի դրուե-
տէ հիմայ այս թեմէն մեր հետեւորդ. Մա-
գիստրոս Պաւլի: Անոր կատարած սրի-
րագործութիւնները պատմուած. ու նկա-
րագործուած են մանրամասնութեամբ աղ-
գային և օտար թիրթիրու մէջ: Անոր
գործին ամփոփոյցը մեղմ կերպով գետնը-
ուած է «Վանի Երաման Վարժարան»
տիտղոսուած փոքրիկ, այլ արժէքաւոր
տեսարանին մէջ, զոր հս կը համարձա-
կիմ Երաման ոսկեմատենիկ տուեանը.
և որմէ կը ցանկամ որ ամէն հայ ունե-
նայ իր գրասեղանին վրայ Այս պատճառ-
ներով պիտի հրաժարիմ ես ալ իմ կող-
մէ նկարագրել Երամանի կրթական ու
առաքելական գործունէութեանը չղանա-
զան դրուագները: Բայց չեմ կրնար իբրեւ
պաշտօնակից, իբրեւ նոյնքան տարիներէ
ի վեր կրթական ասպարէզին նուիրուած
համեստ մշակ, իբրեւ կրտսեր սպասաւոր
նոր սերունդին դաստիարակութեան, և
իբրեւ ուսուցիչ Ս. Մեսրոպեան վարժա-
րանի՝ ուրիշութեան ու խառնալուծ
զգացումներս զսպել իմ ու պաշտօնա-
կիցներուս կողմէ՝ բացառանշու համար:

Ողջոյն մեծ քաղաքացիին:

Համաբարձու Երաման անոնց երկա-
թէ ու կրակէ գէնք կրելու, առանց ֆի-
զիքական ուժով օժտուած ըլլալու, ա-
ռանց պատերազմի ու կուռի ասպարէզին
արհաւիրքներուն մէջ նետուած ըլլալու,
առանց վերջապէս վերք առնել և տալու,
հերոս մըն է բառին իսկական նշանակու-
թեամբ: Անիկա ի՞նչ կուտած չէ ֆիզի-
քական բիրտ ուժերու դէմ, անոր կեն-
քը սակայն անընդհատ պայքար մը եղած
է ազդեցութեան, խաւարի ու բռնութեան
դէմ և այն ալ էն սողալէլեան երկաթ-
ներու և ուժերու դէմ որ այս երեք հրէշ-
ներէն կը ծնին: Երամանի կենսաւր դիւ-
ցազնութեան հմայիչ պատկեր մըն է: Ա-
նիկա ճշմարիտ գիւցագուն մըն է առա-
քինութեան դաշտին մէջ, Ողջոյն մեծ
հերոսին:

Համաբարձու Երամանի հոգին օժտուած
է երեք բարոյական մեծ առաքելութիւն.
ներով, այսինքն սէրով, յոյսով ու հա-
ւատքով մասնաւոր Ողջոյն առ նժանն,
առ ընկերն, առ քաղաքացին, անձու-
րութիւն առ ազգը, առ հայրենիս, առ
մանկական և ուսանողական աշխարհ:
Յոյս և հաւատք իր հայրենակիցներուն
վրայ. իր սրբունէութեան և ուժին վը-
րայ, ապագային վրայ, արկարկութեան
յողթանակին վրայ, Աստուծոյ մեծու-
թեան վրայ: Այս հաւատքն է որ անոր
պատկուկ սրտին մէջ բոյն դրած, ունեւ.
ցած, զօրացած ու զօրացուցած է զինք
ամէն բարոյական ու նիւթական դժուա-
րութեանց դէմ, ամէն տեսանելի ու ան-

ՀԵՌԱԳԻՐ

ռաջնորդ Ս. Հօր, նմանապէս այցելեցին Տեաքճ. Վ. Մալեգեան, Կարապետ պէյ Շէրիտեան, Առաքել Գեորգիւնի, աստեանի անդամ Մաքսիմ Էֆ. Տէփանեան, Այտրեհի նախագահ աստեանի նորընտիր անդամ Սեդրաք Էֆ. Ի. Գարակապետեան:

— Ունեցանք հաճոյքն ընդունելու խմբագրատան մէջ Գեոր. Ներսէս եպս. Ի. ինչպէս նաև Այտրեհի նախագահ աստեանի անդամ Սեդրաք Էֆ. այցելութիւններն, որոց հետ բաւական երկար և շահեկան տեսակցութիւններ ունեցանք:

— Նմանապէս վայելցրին այցելութիւնը Հ. Բ. Ը. Միսկինի գործն առաջնորդներն Տիար Վահան Մալեգեանի, որու հետ երկարորէն տեսակցեցանք օրուան զանազան խնդիրներուն վրայ: Տիար Մալեգեան որ ամառնային արձակուրդը մտադիր է Իզմիր անցնել մօտ, օրէն խոստացաւ մեզի իր թանկագին աշխատակցութեան բաժին բերելու թիւթիս ինչ որ մեծ հաճոյք մը պիտի պատճառէ, անկասկած ենք, իր բարեկամներուն և համակրներուն:

— Քրտ. Հ. Ե. Միսկինը կուգայ հրապարակաւ իր շնորհակալիքը յայտնել «Աստղ» Սիւնեյի յարգոյ տնօրէններուն Տիար Սեդրաք Էֆ. որք ինքնաբերաբար Միսկինեան ֆանֆառի խմբին 30 անդամոց ամառուան 30 ձեռք նոր զգեստ նուիրեցին, ինչպէս իրենց գոհունակութեան:

ՏԵՂԱՍՏ ԼՈՒՍԵՐ

ՎՍԵՄ. Բանի պէյ ի մօտոյ նաև պիտի այցելէ Նիֆի կողմերը:

ԿՈՒՍԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ կողմանէ գինուորահաւաք յանձնարարութիւն անդամաց կը ծանուցուի ներկայ գտնուել բոլոր ժողովներուն:

ՔԱՂԱՔԻՍ հելլէն հիւպատոսարանի դատական անդամ Մ. Թոմաս առջի օր Աթենք մեկնեցաւ:

ԳՕՐՏԷՂԻՍԸ եկեղեցականութեան լուսաւորելու մեծաշնորհ տեղւոյն քաղաքայեան արուած է:

ԱՅԱՍՈՒՆԻՍԻ և Գուլիստանի միջև օթմօսպիւր երթեւեկութիւն հաստատելու համար իրիս անուն անձ մը արտօնութիւն խնդրած է կառավարութենէն:

ԱՆԿԻԼԶՈՆԻՍԻ կղզիին դէպքին շուրջ. — Վիէնայի օսմ. դեսպանատունը «Նոյն ֆրայէ քրէստէ» միջոցաւ Բէռլին կղզիին մասին չընող լուրերը կը հերքէ հետեւեալ կերպիւ ձևաբար մը քննութիւններէ ու ասոյց տեղեկութիւններէ վերջ կուգամ պայտօնապէս հերքել թէ Անկլէզօնիսի կղզիին մէջ տասնհինգ յոյներու մահուանց թուրք զինուորներ երբէք չեն մասնակցած հակապաշտպանական գործակալութեան հաղորդած լուրերուն:

Այդ կարգի լուրեր որոնք վերջերս սկսած տեղալ Եւրոպա Յունաստանէ, պայրապէս մեծ պիտութեանց ուղարկութիւնը այլ տեղ գրաւել տալու համար էր

մոտցելու ուղեւոր Մակեդոնիոյ մէջ ընդդէմ թուրքերուն ցոյց տրուած հալածանքն ու շարժերը:

ՄԱՂՆԻՍԱՅԻ կից Գարապետեան գիւղի մէջ անցեալներս տեղի ունեցող երկու սպանութեանց պատճառն ու հեղինակները հակառակ որ այնքան թուրքեր ըլլալ կը կարծուէին յետ քննութեանց երկու յոյ գիւղացիներ ըլլալին հասկոյցուած է կ'ըսէ Բէօլիսի:

ՕՍՄ. Նաւատորմի գործակալներ համար երեսի. Ժողովի նոր կանոն մը ներկայացուած է հրեք մասերէ բաղկացեալ. 1. Մովսիսի նախարարութեան տալ արտօնութիւն եկամուտ մը 8 միլիոն ոսկի մօտ, 2. Յիշեալ եկամուտը պիտի հակակշռուէ հանգանակիչ յանձնարարութեան հայթայթելիք դրամներով, առ առաւելին վեց տարուան միջոցին: 3. Այս օրէնքի հրապարակութենէն սկսեալ գործի պիտի ձեռնարկուի անմիջապէս:

ՊԱՅԼՆԵՐԻ բնակչութենէն չորս իսլամ պոլիսիներ տեղւոյն կառավարութեան կողմանէ Տէմիրի արտօնութեան անձնակազմէն կ'ըսէ «Անատոլ»

ԻԶՄԻՐԻ Օսմ. նաւատորմը թղթատարական նախարարին հրամանին համաձայն Հոթէլ «Հիւկ» փոխադրուելու վրայ է կամաց կամաց կ'ըսէ Անատոլ:

ՓԱՆՍՏԱԿԱՆ գինուորներէ բաղկացեալ երեք հոգիներ աւազակաց խումբ մը Փաղարճըլարի մօտ ձեռքաւարուած է ոստիկան զօրաց կողմանէ:

ԱՌՋԻՐ օր քաղաքականաց խառն յանձնարարութիւն անդամներ կ'ըսեն նիստ գումարեցին ու որոշոցին շաքարակաւ իրաւորութիւն օրէնք ու ժամերը:

ԻԶՄԻՐԻ ուսմ. փոխ հիւպատոս Մ. Վալիսի 25 միլիոն, Մատամ Ամիրա և Մ. Բանի Ամիրա Էտրիմիտէն երկ քաղաքս ժամանեցին ուսմ. առաւելական շահերը Էտրիմիտի մէջ ապահովեցին ուսմար:

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐ. տարեդարձին առթիւ այդ օր քաղաքիս օսմ. և աւազար. պաշտօնները գոց պիտի ըլլան:

ԷՏՐԷՄԻՏԻ շրջակայքէն ոստիկան զօրքիր տասներկու հոգիներ աւազակաց շրկատ մը ձեռքաւարած են:

ՆԱԶԻԼԻ կից Էլընա գիւղի մէջ հըրդեհ մը ծագած է, և բաւական աւերներ հասցուցած է բնակչութեան:

ԹՐԲՈ-ԻՌԻՍ բարեկամական միութեան անդամները անցեալ շաբաթ Պոլսոյ մէջ կրկին նիստ գումարած են եւ խորհրդակցած են անցեալ երկու ամսուան իրենց գործունէութեան, Ռուսիա ուսանողներ զրկելու պահանջներն և այլ նիւթերու վրայ:

ԱՅԴ

Ս. Լուսաւորչեան Ազգ. Հիւանդանոցի համար երկու հիւանդապահուհի օրորդներու պէտք ըլլալուն, փափաքողներէ կը խնդրուի դիմել Ազգ. Հիւանդանոց ֆրանսերէն և յունարէն գիտողներուն նախապատուութիւն կը տրուի: 10—4 Տնօրէնութիւն (Կնիք)

— Գործերունը գոցեք, պարոն, որոտաց արեգան այնպիսի սառուցիկ և չարաշուք հանդիսաւորութեան շնչով մը որ իր մէջ բնական կը թուի: Բաներիդ զացեք, օրովնեմ այս գիշեր Աստուծոյ հետ միայն կրնամ խօսակցութիւն ունենալ...

Բարտաւան այս միջոցին արագօրէն յառաջացաւ դէպի արեգան որ քաղաք կը սկսէ, և իր սմեկէն գուարթ ձայնով պոռաք:

— Ի՞նչ, ուրեմն կը մերժեք քանի մը վայրկեան հանգիստ առնել քարեկամներու հետ, Տիար Ժագ-Բէլման:

Արեգան սարսափ խորին ուրախութիւն մը թուցուց իր փոսկրէ դիմագիծերը և գունաւորեց իր ճակատը: Նայուածքը լուսաւորեցաւ, ձեռքը երկարեց:

— Բարտաւան ասպետը, ըսաւ յոգուած ձայնով մը և տեսել մը խաղաղատանքով:

— Եւ Ն. Վսեմութիւն Անկուլէմի դուքը ըսաւ Բարտաւան:

— Երկու զոհեր պատաւ Գաթէրիին և Հերովդէսին: Երկու զոհեր որոնք պիտի հրճուին՝ վախճաններու վերջինին արիւնը թափուած տեսնելով մայրեկեղեցիին սա-

կ. ՊԱՆԻՍ Յուլի 8. — Հիւլէն դեսպան Մ. Բանա եւ իւր երկար խորհրդակցութիւններ ունեցած է եպարքոսին, և ներքին գործոց նախարար Թալէթ պէյի հետ:

ՆՈՅՆ. — Երեսի. Ժողովի պաշտօնեան պատերազմի պատասխանատուները քննելու համար կարգած յանձնարարութեան հակադէմ համարուած նախարարութեանց Պոլսի գտնուող անդամները հարցաքննութեան պիտի հրաւիրուին:

ՆՈՅՆ. — «Թէրման» իր յօդուածովը կը քննէ յունաց Պատրիարքարանի դիրքը և կը քննադատէ խիստ կերպիւ ինքնազուրկ եկեղեցիներու պատրիարքարանի կողմէ եղած դիմումները:

ՆՈՅՆ. — Մովսիսի նախարար ձեւով փաշա, այսօր Բարիզէն Պոլսի պիտի ժամանէր:

ՆՈՅՆ. — Աթէնքի Օսմ. դեսպան Կալիպ Բէմալի պէյ երկայն խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ Մ. Վէնիզէտի հետ:

ՆՈՅՆ. — Պաշտօնական աղբիւրներու հաղորդած տեղեկութեանց համաձայն կ'ըսուի թէ, Հիւլէն կառավարութեան կողմանէ գնուած ամերիկեան երկու պրահաւորները քսան օրէն յունական ջուրերու մէջ պիտի մտնեն:

ՆՈՅՆ. — Մ. Վէնիզէտի Թիէսթի ճամբով վաղը Աթէնքէ Եւրոպայի պիտի մեկնի:

ՆՈՅՆ. — Պոլսոյն յունաց Պատրիարքարան հասած հետաքիր մը այդ քաղաքին մէջ պոքօթի սաստկացումը կը տեղեկացնէ:

ՆՈՅՆ. — Լօնտօնէ կը տեղեկացնեն թէ վաղը Ասիայի Զօր թագաւորը իր պալատին մէջ համաժողով մը պիտի գումարէ քաղաքական զանազան կուսակցութիւններէ բաղկացեալ:

ՆՈՅՆ. — Իտալ. մամուլը կը շարունակէ կասկածներ յայտնել հիւլէն բանական իսկողական խնամքներ հետ գործակցութեան չունիլ, Հիւլէն կառավարութիւնը իր կարգին բառնալու համար այս կասկածները յայտարարած է մեծ պիտութեանց միջազգային յանձնարարութեան մը կազմով:

ՆՈՅՆ. — Սօֆիայի մէջ կ'ընուած փոխառութեան դէմ մեծ միութիւն մը գումարուած է: Միթիկի պահուել քաղաքում, ներ տեղի ունեցած են:

ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Փակում 20 Յուլիս 1914

ԲԱՄՊԱԿ Հիւլիս. Ն. Եօրը Ն. Օրէան	Երկու Օգոստ. 7. 14	Օգոստ. Սեպտ. 6. 90	12.29	12.85
Հոկտ. Նոյեմ. 6.67	12.31	12.49	Երիտ. Նոյեմ. 9.22	3 ՈՐԵՆ Հոկտ. 6/93
ՊԵՆԵՆ 61 1/2	ՇԱԲԱՐ Դեկ. 9.5	ՍՈՒՐՃ Սեպտ. 42.9	Ն. Եօրը 8/10-8.25	

լարկներուն վրայ, միջինը Ժագ Բէլման, Այո, ճամբուս ծայրը հասած ըլլալով, կրնամ վայրկեան մը հանգիստ առնել ձեռք մէջ, որովհետեւ իմ աստիճանին պիտի զօրացնեմ ձեռք երկու աստիճաններով:

— Եկէ՛ք ուրեմն, ըսաւ ասպետը պարզօրէն, Թալիսի ժամանակ սաստանաւ անգամ չի վախճար գաւաթ մը գինիէն, ո՛ւր միայն արեգակ մը:

Ժագ Բէլման նշանով հասկցուց թէ կ'ընդունէր հրաւերը, և երեքը միասին ուղղուեցան դէպի փոքրիկ պաշտոնը որ այս միջոցին բոլորովին մութ, գոցուած և անձայն էր: Բայց ինչպէս խոստացեր էր սպասուէին բաւական եղաւ մօտակայ խառնուրդը որովհետեւ, Ախոռներէն անցնելէ ետքը՝ երեք մարդիկ ինքզինքն իր գտան բակին մէջ. փայտայէն սանդուղի մը գոյնի կողմէն կը բարձրանար պատին երկայնքն ի վեր և կը յանգէր պատից մը մը: Սենեակին դուռը կը բացուէր այս պատից մը վրայ, Բանի մը վայրկեան ետքը անոնք նստած էին սենեակին մը բոլորովին որ կը լուսաւորուէր ծուխոտ ճրագէ մը և որուն վրայ կը գտնուէին պատուական գինիով լիցուած քանի մը շիշեր:

ՅԱՆՈՐ Պ. ՀԱՆԱԶԵԱՆ

Արաստա Պալատար ինչ Թ. 157

Թարգոյ յանախորդներու անտիկաւ մը պատճառներու համար բերել տուած զմ կրամաքօնի յատուկ բլաքներ, որոնցմով պիտի երգուին ծանօթ երաժշտազէտ Կոմիտաս Վրդ. Ի և տաղանդաւոր երգիչ Պ. Շահ - Մուրատեանի զանազան եկեղեցական մեներգները և ազգային երգերը, ինչպէս նաև ամենու ծանօթ Ռօզալիի հայկական երգերու բլաքները:

Անապարեցէ՛ք դիմել վերադարձաւ հասցէին, այդ լեզուցիկ և հաճոյալ բլաքները ունենալու համար:

Նաև դիմեցէ՛ք Յարակաջ Թաղ, Պօնմարշէի կից Տիգրան Պարտիպանեանի վաճառատունը: 25—50

Ս. Փ. ԱԶԳ. ՀԻՄԱՆԴԱՆՈՅԻ ՏԱԳՆԱԳՐ

Ազգիս տան երկայն խղճալի կացութեան մէջ, միթաբական միակ հասոյթը կը մնայ, սիկատի թուղթներ, որը յայտն կը գտնուի խղճամբու ձեռքերու մէջ, այս թղթի վաճառումին հիւանդանոցը կը տանայ կարեւոր հասոյթ մը, այնպէս որ երեք տարուան մէջ 1500 ոսկիէն աւելի հասոյթ ստացած է, հետեւաբար ամէն հայ ծնող ազգասիրական պարտք մը կատարած կ'ըլլայ նախապատուութիւն տալով հիւանդանոցի թղթին:

Ուշադրութիւն Գաղաղ Ամիրայի պիտակած (փուլ) պատկերին:

Կեդրոնատիղի ՅՈՎԱԿԻՍ ԱՆԿԵՕԶԵԱՆ 50—41 Իզմիր Փէյտրմալընթար պալ:

ՄԱՐԱՎԱՅԱՆՈՅԻ ԱՌԵՏՈՒՄ ԱՐԳԱՐԵԱՆ

Ռէյիտի շատուէի թիւ 11 Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյ ճիշդ դիմացը, վաճառատանս մէջ յանախորդք պիտի գտնեն ամէն ճաշակի յարմար ապրանքներ: Գաւազաններ, Օձիկներ, Գօլալը շապիկներ, Գոլկապներ, Կոճակներ, Գոլպաներ, Թաշկաններ, Պանելա շապիկներ, Գօլօնիայի և Օճառի ամէն տեսակներ և ինչ: Մասնաւոր յանձնարարութեանց և չափերու վրայ կ'պատրաստուին նաև շապիկներ ամենէն բժախորդներն գոհացնելու կարող: Ամենութեան մասին անմըրցելի են մաճառատանս գիները: 30—3

Ե. ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՄԱՆԱԳԵՏ ՄԱՍՏԻ

Հանի Սրամ փողոց Բ. 82

Պօլսոյ մասնագէտներէն Արզումանեան հասած է քաղաքս և գիտական վերջին կատարելութեամբ մասաթի մասնագիտութեան շնորհիւ ի գործ կրնա դնել դէմքի գեղեցկութեան, ոյթի, գիւղութեան կամ նիհարութեան, ջգային հիւանդութեանց դարմաններ և օրաթիքի, իւրաքանչիւր և բառալիղ խնամքներ: Կ'ընդունի ամեն օր կէսօրէն ետք մ. Չէն 5, իսկ ուրաթ օրերը կ. և. 3րդի հիւանդներ կ'ընդունին: 30—26

ՄԱՐԳԱՐ ՄԷՍԻԱՆԵԱՆ

Պատմաճանչ Գատտէսի Թիւ 3

Թաղի յանախորդներուս զիւրութեան ամար դեղարանս փոխադրած եմ Պատմաճանչ Գատտէսի Թիւ 3 ուր կը գրտնուին թարմ և ընտիր դեղեր և ուր դեղագիրները մասնաւոր խնամով կը պատրաստուին անթերի և անմիջապէս:

Դեղարանս կը յանախան ամեն տեսակ հիւանդութեանց համար մասնագէտ կարող Հայ և օտար բժիշկներ, Հիւանդները բժիշկներու կողմանէ կը քննուին յատուկ օլիվիլիքի սենեակին մէջ, Գաւազաններէ եկող հիւանդներու կարող և մասնագէտ բժիշկներ կը յանձնարարուին:

Տօք. Ա. Պապատուրեան չ'գտնուի դեղարանս ամեն օր կ. Ա. Ժ. 8-9 և Կ. Ե. Ժ. 5—6:

Գիշերային սպասարկութիւն: 75—62

ՄԻՆԵՄԱՆԵՐ

ԱՍՏԻ. — Զիկմարի նշանաւոր արիւծներն, 8 մասերով խիստ հետաքրքրական ֆիլմը և ուրիշներ:

ԲԱԹԷ. — Զարթնումը, ինչպէս նաև ուրիշ ֆիլմեր:

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏՐԳ.	ՎՅՑ.	ՆՈՒ.
ԻԶՄԻՐ	80	40	30
ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԳԱԽԱՐ	80	40	
ԱՐՏԱՍԱՄԱՆ	25	15	4p.

Ձեռագրակալած ձեռագիրք եւ չին օրուր.

ՏԵՐՈՐԷՆ - ԽՐԱՍԳՐԱԳՐԵՑ

Հ. ՄԱՍՈՒՐԵԱՆ

10 ՓԱՐԱ

طاشينك
ارمنيجه يومى سياسى غزته
صاحب امتياز: هراير ماموريان - زيب
"TACHINK"
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN
SMYRNE
Directeur - Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN
10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆԻ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՀԱՅՈՒՆ ՎԵՐԲԸ

Թրքահայ ժողովուրդը վերջ ընդ մերթ
պարթևութի գլխի մէջ կ'ապրէր կռուներայ.
Երբ կ'տեսնէ թէ իր գոյութիւնն այսքան
դարեւ է վեր պահպանելն ետք, կարգ
մը դարավերջի ինքնակոչ առաջնորդներ
ապարհէզ կ'հետեւին իբրեւ թէ անոր թղ-
ղութիւնն առաւ մեծամասնութեամբ, մինչ-
դեռ իրականին մէջ՝ անոր գոյութիւնը
վտանգելու անտաճ յառաջագործութեամբ
Այս տեսակ առիթներու մէջ Թրքահայ ժո-
ղովուրդը արդարացի ըմբոստացումներ
ցոյց տուած է և թթափած նետաձիգ է իր
վրայէն այդ վնասակար տարրերը, անոնց
տարւի հարկ եղած դասը և խրատը.
Եթէ չհնք սխալիր, ժամ է որ Թրք-
ահայը ցոյց տայ իր բարոյական ոյժը
ներկայ պարագաներուն մէջ, ուր կարգ մը
անխիղճական և մանաւանդ անպատաս-
խատու տարրեր, իր անուշով, աս-
պարհէզ կ'ենեն, իրենց ուզած կերպով
կտրել կապելու այնպիսի փափուկ և ծան-
աւելի խնդիրներ, որոնց ոչ սկիզբին
չառ տեղեկութիւն ունին և ոչ ալ վեր-
ջաւորութեան վրայ որոշ գաղափար մը.
Այդ վնասակար տարրերն օգտուելով
հանդարտ և իր գործով տուայտող
ժողովուրդին առօրեայ դժուարութիւնն,
սկսած են սանձաքանկ դառնալ, անոր ա-
նունով ամեն գրծերու մէջ քիթ դնելու
աշխատի և ղէպի հեռաւոր նպատակա-
կէտի մը դիմել. ձեռք առնել ազգային
մշակութիւն, անոնց ղեկավարութիւնն, ըստ
Ամհի հաճոյս կառավարելու համար ազգի-
նակ ձեռք, և պատրաստելու այլասերեալ սե-
րունդ մը, այլապէս, տխրող և ազ-
գազան զգացումներով տոգորուած, որ-
պէսզի միանձնա զիրք մը ունենան ազ-
գին մէջ, աշխատանքներն եկեղեցական
խնամութիւնն, ուժացնեն եկեղեցին ժո-
ղովուրդը, և մէկ խօսքով ղէպի անդունդ
առաջնորդեն այն ազգի որ նոյն իսկ Հա-
մարի սխիւթման ջրաբերուն, հարստ-
տանաւորութիւններուն, թալաններուն չըր-
ցած էր կ'ընէր տալ այսքան երկար տա-
րիներէ ի վեր.

Բայց դարեւաւ հալածանքներն եթէ
կրցան խախտել հայութիւնն, անոնք
յո ընթացքով եթէ ազատ ասպարէզ
ենեն, պիտի յաջողին, որովհետեւ մեր
օրէն կ'ընեն, մեր մէջ կ'ապրին և մեր
մէջ ապրելով մեր ապագայ փնտրումին
կ'աշխատին համարիւնութեան կեղծ զի-
ւերի տակ սպասարարուած:

Անշուշտ հայ ժողովուրդը չէ մոռցած
որ տարի մը առաջ համարաշխութեան
կեղծուպատիր դիմակին տակ, զառնուկ-
ներու նման անմեղունակ դարձած, ու-
զեցին ամբողջ հայութիւնն իրաքի Շատ
վայրեր խառնեցան կամ ուզեցին խառ-
նել, բայց շատ շուտ երևան եկաւ այդ
աղբը, որով ժողովուրդն ըմբռնեց թէ՛
վր համարաշխութիւն ըսուածը կ'կայանար
հոգ հպատակութեան մը մէջ Դաշակցու-
թիւն կուսակցութեան հրամաններուն, ու-
րոնք աննշան փոքրամասնութիւն մը
կազմելով հանդերձ ամբողջ հայութեան
մէջ, կ'յաւակնէին իրենց փափաքներն
անոնց պարտադրի, ըսել տալու համար
թէ՛ ազգային վերին իշխանութեան ներ-
կայացուցիչներն իրենք են, հակառակ ի-
րենց անկարեւոր թիւին:

Մէկուսական խնդրոյ վերջին ամե-
նախաժառանգ իրադարձութիւնները յայտնի
են ամենուրեւ Յայտնի են նմանապէս Ե-
գիպտոսի մէջ կայացած և վիժած համե-

րաշխութիւնն, ինչպէս նաեւ վառի մէջ
պատահած տխուր ղէպերը մէկ կողմէ
Դաշակցութեան և կուսակցութիւններուն
և միւս կողմէ ժողովուրդին միջև:

Չենք խօսիր՝ հոս ու հոն պատահած
անպատուաբեր ղէպերու, ընդհարում-
ներու, մեքենայութիւններու, խեղա-
թիւրումներու վարկաբեկումներու մասին,
որոնք սովորական մանր ղէպեր դար-
ձած են այլևս և զժողովուրդը առօրեայ
Այժմ ալ յարձակումը սկսած է վար-
ժարաններուն դէմ, մանաւանդ այն վար-
ժարաններուն դէմ ուր Դաշակցութիւնը
ազգեցութիւն ունենալէ դադարած է. Շատ
լաւ գիտենք թէ մինչև երկինք ծախ պի-
տի քարձրացնեն, առարկելով թէ այս
կամ այն վարժարաններուն դէմ կազմա-
կերպուած ցոյցերը Դաշակցականներէ
չեն, և թէ չէջողք անհատներ, ոչ-կու-
սակցականներ կ'գտնուեն իրենց մէջ Այս
բողոքներն չենք կրնար ընդունել, և մա-
զի չափ չենք չեղիր մեր շինած կարծի-
քէն, որ նաեւ է ժողովուրդին կարծիքը,
առ տարբերութեամբ որ կրնողներն թէ
ստուերի մէջ պահուրտած, անարիւն,
այլասերուած վնաս հոգիներ ալ կ'ըրտ-
նուեն իրենց շարքերուն մէջ, որոնք հե-
ռուէն դիտելով կ'հրճուին, որոնք մեծի
մէջ կ'հրճուին կրակը, ունենալով անձ-
նական թշնամութիւն, արհամարհուած
ըլլալու փոքրիկ վրիժառութիւն իրենց
չէջութիւններն արժեքներու անամբա-
քի նախընտրութիւն, բայց ասոնք շատ ճիշ-
տի մէջ մը կ'կազմեն, և երբեք ազգա-
յին նուիրական հաստատութեանց օգու-
տին համար չեն անդրադարձած, որով
հետեւ անդրադառնալու կարողութիւնը,
ձիւրք չունին և օգտակար հանդիսանալու
անկարող են, ալ այդպիսիները ծնած են
միշտ վնասակար դառնալու, վնասակար
ըլլալու հանգիսէն համար, անէտներու
նման սպրդելով մեծ խորշիկու և զար-
շառտ ծակերու մէջ, այսօր անոնց հետ,
վաղը անոնց դէմ:

Բայց Դաշակցականներու համար
այսպէս չէ խնդիրն, անոնք ազգին հա-
մար զոհուելու պատրաստակամութեամբ,
անոր օգտին համար նուիրաբերուելու,
անոր ծառայելու համար անկարելին ի
գործ դնելու մեծաշինող ինքնագովու-
թիւններով կուզեն ներկայանալ ազգին
առջև, և ընդհակառակն անոր ալաւսե-
րու մին կ'աշխատին յախուռն և անխոր
հուրը ձեռնարկներով, և յանկերգի մը
նման յորմորմելով թէ իրենց ուղղու-
թեան և գործելակերպին մէջ անմասն է
Դաշակցութիւնը և թէ իրենք անհատա-
կան ոյժերու վրայ գործելու են ելած,
վնասակար դառնելով բան մը՝ որ ընդ
հակառակն շատ օգտակար է հանդիսացած
ազգին իսկական շահերուն տեսակէտով,
Հետեւաբար ժողովուրդը չկրնար համոզ-
ուել թէ անոնք անհատապէս կ'գործեն և
վերին եկած կարգախօսի մը համաձայն
չեն շարժիր, զգացնելու համար իրենց
բռնի ոյժը և ըսել տալու համար թէ՛
Դաշակցութիւնը չէ կործնուցած իր կեն-
սունակութիւնը, երբ հարկ տեսնէ դիմե-
լու բռնա միջոցներու:

Որովհետեւ սահմանադրութեան մին-
չեւ այսօր որ ճիշդ վեց տարի կ'ընէ,
Դաշակցութիւնը երբոր երեւան եկաւ զա-
նազան խնդիրներու մէջ, միշտ իր բռնի
ոյժին, ծեծին, սփախին ապաւինեցաւ և
օրէնքի դիմողները դաւաճաններ, վատեր
ազգապետեան հաշակուցեան, տարբեր
խնդիր որ իրենք ամեն առթիւ որ պար-
տութիւն մը ունեցան, չունենին օրէնքի
դուռներուն առջև առին, պահանջելով
յանցաւորներու պատիժը:

Դեռ վերջերս Պօլսոյ Թաղային ընտ-
րութեան մէջ չէ՛ր որ միեւնոյն թաղ-
թիւն հետեւեցան, այսօր նոյնն չէ՛ն ը-
նկր նաեւ Իզմիրի, Կարսի, Վանի և զա-
նազան վայրերու մէջ, թող հազար ան-
գամ ըսեն ու կրկնեն թէ Դաշակցու-
թիւնը չէ այս ամենն կազմակերպողն, ոչ
ոք հաւատ կ'ընծայէ, հասնատական հոն-
գամանքի վարկածը շատոնց հինգած է
և իր ազդեցութիւնը կորսնցուցած:

Եթէ այդ պարսկաւոր շարժումներու
պարագլուխ կանգնած կուսակցութիւնը
կը կարծէ թէ օրէնք եւ իրաւունք իր
կողմին են, եթէ ժողովուրդին կողմէ ցոյց
տալ թէ մեծամասնութիւնն իր հետն է,
ապա ուրեմն ինչպէ՛ս կ'ընեն հակօրինա-
կան միջոցներու, զոչոչութեան, ճնշ-
չումներ բանեցնելու, մտքերն պղտորելու
և զանազան տեսակ անուղիղ միջոցներու,
պարտադրելու համար իր կամքն կամ իր
ծրագրածները, արդէն այս կերպով չմատ
են իր տկարութիւնն, ապիկարութիւնն
և ժողովուրդին ողջամիտ և պարկեշտ
մասին իրեն համամիտ չըլլալուն չօշափե-
լի ապացոյցը չտա՞ր:

Թրքահայ ժողովուրդին կուսակցական
չած այս ցաւ պատճառող պալարը Էրր
պիտի առողջանայ, երբ պիտի բժշկուի.
չենք կրնար որոշապէս գիտնալ, ճարտար
բժիշկի մը պէտք ունինք, որպէսզի հա-
տու իշտարակով մը այդ պալարը ճեղքէ և
րհարկին կտրէ նետէ, այդ ճարտար բժ-
շիկը Հայ ողջամիտ ժողովուրդը պէտք
է ըլլալ, այն ժողովուրդն՝ որ կրցած է
մօտաւորապէս վեց դարերէ ի վեր պա-
հել պահպանել իր գոյութիւնն, որ այժմ
ցաւալի է ըսել վտանգուելու ճամբուն
մէջ է կարգ մը մոլորեալ անպատասխա-
նատուներու միջոցաւ:

Հ. Մ.

ՀԱՅՅԵԼԻՒՆ ՄԵՋ

Օսմանեան խորհրդարանի մէջ գեղե-
ցիկ յաջողակ մը տարած է թղթատա-
րական նախարար Ոսթանէֆէտի, եթէ
այդպէս չըլլար շատ պիտի զարմանայինք,
որովհետեւ այսօր իրապէս բարեկարգուած
վարչութիւն մը եթէ կայ այն ալ թղթատա-
րութիւնն ու հեռագրական սպասարկու-
թիւնն է, որ նոյն իսկ օտարներու հիա-
ցում կ'պատճառէ:

Ասկից քանի մը տարի առաջ Թուրք-
իոյ և մասնաւորիւ խօսքս Իզմիրի մէջ
հաստատուած օտար ամենէ անկանոն
թղթատուէն իսկ անհամեմատ վար կը
մնար Օսմանեանը, բայց այսօր ամենէ
կանոնաւոր կարծուած օտար թղթատու-
նէն ալ բարձր է կրնալ ըսել առանց
վայրկեան մը դեղնելու, և ասիկա եղաւ
չորհիւ թղթատարական և հեռագրական
նախարար Վեմի. Ոսթանէֆէտի, որ
կրցաւ շատ կարճ ժամանակամիջոցի մը
մէջ իրապէս հրաշքեր գործել այդ վար-
չութեան մէջ:

Եթէ զժողով ըլլայինք կամ չօշափելի
կերպով թղթատարութեան յառաջդիմու-
թիւնը վայելի ու տեսնելու հարկին տակ
չգտնուէինք, անշուշտ չպիտի կրնային
ստիպել՝ որ ելնենք գովենք գործ մը որ
գովելի չէր կրնար համարուիլ և եթէ
չյաջողէինք անոր թիրութիւնները մատ-
նանք, այս կամ այն նկատուով,
կարծած պիտի կրնայինք լսել և դիմա-
ցեն հանդիսանալի դերին մէջ սահմանա-
փակուիլ, ամիսսալով երկրին թղթատա-
րական ողորմելի վիճակին վրայ: Այս
կացութեան և դիրքին մէջ գտնուած
ենք ասկից առաջ Համարի օրով, և սըր-

տի դող մը կ'զգայինք ամեն անգամ որ
Ամերիկայէ կամ Եգիպտոսէ ծանօթ կամ
անծանօթ նամակ մը կ'արուէր մեզի թղթ-
թատուէն: Ասկից զոտ միշտ արտադրողի
մէջ գտնուած են թերթերու տնօրէնները
խորհելով որ կրնան օր մը հարցուփորձի
ենթարկուիլ, բացատրութիւն տալու հա-
մար թէ ինչպէ՛ս արտասահմանի թերթերը
չեն յանձնել Օսմանեան թղթատուէն...:

Մինչդեռ այսօր ինքնաբերաբար թեր-
թերու տնօրէնները փոխադրեցին իրենց
արտասահմանեան թերթերն ևս ղէպի Օս-
մանեան թղթատուէն, անոր կանոնաւո-
րութեան գործ մնալով և իբրեւ Օսմանցի
իրենց զոյգ պարտականութիւնն կատա-
րած ըլլալու ամենամեծ շահուկու-
թեամբ:

Ինչ անհուն տարբերութիւն անցեալին
և ներկային միջև:

Ուրեմն երբ միակ մարդ մը, որու
արժանիքը կ'կայանայ իր կամքի ոյժին,
վարչապետութիւն և բարեկարգութեան
համար ունեցած քիտակցութեան մէջ, շատ
կարճ պայմանաժամի մը մէջ կ'յաջողի
ամենավատթար վարչութիւն մը իր ներ-
կայ անհամեմատ բարձրութեան տանիլ,
կ'նշանակէ ուրեմն թէ՛ այս երկրին մէջ
մարդն է որ կ'պակսի և եթէ կարող միակ
մարդ մը կ'ունենայ գիտակցութիւն իր
գործակիցներն և արժանի աշխատակից-
ներն ընտրելու, իր ստանձնած գործին թա-
փանցելու՝ որով ուղղութիւն մը ընդգրկելով
կրնայ հրաշքեր գործել և ցոյց տալ օ-
տարին ալ թէ երկիրը առանց իր օժան-
դակութեան ալ կրնայ մեծ գործեր տես-
նել, բաւ է որ թաքնուած ներքին թշնամի-
ներ շինուածը կործանելու չհետամտին,
վատ նախանձի մը նպաներէն բըռ-
նուած...:

ԵՄ

ՄԱՄՈՒՆ

«Պատմական օրերու մէջ» խորագրով
Անատոլու կը գրէ:

Անցեալ տարի այս պահերու մէջ վը-
տանգաւոր չըլլան մը կը բողոքէինք: Հել-
լէն, Սերպ ու Ռուսական բանակները
կը յառաջանային ղէպի Պալկարական
սահմաններու մը Սօֆիայի դռները կը
բաղխէին Օսմ. բանակը առանց ունէ
կռուի ու պատերազմի Զաթալճայի մէջ
կ'սպասէր, ու թուրք Դահլիճ գիւրք ցե-
րեկ կ'աշխատէր Վիտիկէն Պալկարներու
ձեռքէն վերագրաւելու: Ընդհանուր
թուրք տարրերը ազգնապի մէջ կը հըտ-
նուէին ու ծայրայեղութեանց ակնառես
կ'ըլլային միշտ:

Ոչ միւս սակայն կառավարութեան
գաղտնի գործելակերպէն լուր ունէր: Օ-
րըստօրէ բանակին մէջ նոր գործունէու-
թիւն ու աշխոյժ ցոյց կը տրուէր և զին-
ւորներ կը վերականգնուէին: Առանց
ձայնի պատրաստութեանց սկսուած էր, ու
Զաթալճայի մէջ թուրք զինուորին
վերապրումը Յուլ. Դին հոգի տուաւ բա-
նակին շարժման մէջ մտնելու:

Թշնամույն տարբերութեան պղծուած
Օսմ. հողերու վրայ դարձեալ յառաջա-
նալ սկսաւ Օսմ. բանակը սրբագործելու
համար վերստին:

Յուլիս ծին բանակը կը յառաջանար,
սակայն ինչպէս, այո՛, այնպէս որ կար-
ծես իւրաքանչիւր զինուորի կոխած տե-
ղէն մէյմէկ կայծ կ'ելլէր ու այդ կայծերէն
կը հրկիզուէր թշնամույն սիրտը: Զեդ-
թաշուներն ու աղատարար հրեշտակներ
Օսմ. բանակը անդադր կը յառաջանար
ղէպի էտիրէն, Դիւղեր ու քաղաքներ

հանակին փրկարար հոտը առած դարձեալ իրենց հայրենի հողին փախելով և երջանկութեան հովիտ փրկելու համակեր Իսլամ սթրուրտը:

Եկեղեցիներու վերածնունդ մզկիթներ դարձեալ կը վերստանային իրենց նախկին վիճակը ու աստուածային օրհնէնքը կ'սկսէր տեղաւ ժողովրդեան մէջ անոնց փոքր ինչ ժպիտներ պարգեւելով: Յուշ 9ին վերջապէս Գործ Բիւիսէն ու Էտիր Էնէ վերագրուած էր ու աղօթքներ մը կ'իթներու մէջ բնականօրէն վեր կը բարձրանային Աստուծոյ:

Յուսիս 10ին այդ օրհնեալ օրը յայտնակի ու ազատութեան երկու դրօշները կը ծածաւէին մզկիթներու վրայ ու հաստատութեանց մէջ այդ օր կը տօնուէր երջանկախառն տխրութեամբ մը երկու մեծ տօներ Սահմանադրութեան տարեդարձը ու Էտիրէի գրաւումը: Օսմանեան կառավարութիւնը իր ազգային տօնին վրայ ուրիշ տօն մը ևս աւելցուցած էր յաղթանակի տօնը ու այդ օրը ան թէ կուլար ու թէ կը խղար:

Անցեալ տարուան այդ պատմական օրերը ինչպէս ժամանակ նաեւ մեր մտքերու առջեւ կը հանդիսանայ չորսականը որոնք այնքան մեծ ու ստուերոտ են որքան նաեւ յատանալութիւնը ստիպող:

Ինչպէս անցեալ տարուան մեծ օրերուն յաջորդեց լոյս օրեր, նմանապէս այս տարի կը յուսանք թէ այդպէս ըլլայ: Թէեւ վաղուան կամ միւս օրուան յաղթանակներուն աշխարհ չենք վստահիր սակայն կը յուսանք: Ամէն տարի այս օրուան տօնին վրայ կը բարգաւաճեն շուրջ ուրախութիւն տօն մը: Այս տարի ևս կը բարգաւաճեն երկու օմ: Երէթոթներու թուրքիոյ ամերը գալտտեան քաղաք: Ռիթ պարագան: Այդ յոյսով տօնենք այս օրուան տօնը:

Յուսակց ենք միշտ ու կը փափաքենք և կը մաղթենք աւելի երջանիկ օրեր:

Ապրիլ թող բանակը... նաւատորմը:

ԲԵՅԵԼԻԻԻ խմբագրականէն:— Ըսե լիքներս քիչ մը դառն են սակայն նպատակին հայրենի չէ երբէք ընդհանրապէս օսմ. պետութեան սատարել ու զայն բարձրացնել է: Նպատակը որովհետեւ բարձր է միջոցներու և խօսքերու լիդու: Թեան ուղարկութիւն այնքան պէտք չէ ընծայել:

Կ'ըսենք թէ թուրք վրօշին ներքե տարրերը զանազանել ու կողմնակցութիւն ընել չկայ բնաւ: Մենք ընդհանրապէս բոլորն ալ մէկ կը դասենք ու գոյութիւն ունեցող զանազաններ գոցելու համար ամէն վայր չենք խնայել:

Թուրք և յոյն յարաբերութեանց պատմութիւնը պայծառ զաղթահողներ կը վերագրուին: Պայքարն ու զաղթահողները արդիւններ են պէտք է պատճառները փնտռել լաւ տեղեկանալու համար ճշմարտութեան: Գաղթահողներ մասին բաւական գրեցինք, պէտք չէ ծանրա-

նալ այդ մասին: ան օտար դրօշներու արդիւնքն է պարզապէս: Կ'ըսենք թէ յոյն մը տեղեւ ի օք յոյներ վախճած են: Եւ անոր համար զաղթահողներ ձեռնարկած, սակայն այսօր փոքր վայր մը պաղթի ինչպէս տեղի կ'ընայ ստու:

Թերեւս Բուսէլին թափկ ոտքով ու բաց զուլումը եկող թուրք զաղթականները չեղան թիւներ տուած ըլլան սակայն յոյնը պէտք է նկատի առնելին կառու: վարութեան ձեռնարկած արգելիչ միջոցներուն:

Կան այնպիսի խուժանային շարժումներ որոնք առջեւ ունեն կառավարութիւն չէ կարողացած թուրքեր կանգնել: Սակայն կարողացածին չափ ելք կատարելով թիւնը մը պատիժներ կը սահմանէ այդ շարժումները կասեցնելու համար ան իր պարտականութիւնը կատարած ըլլալ կը սեպուի:

Եթէ զաղթահողները ներքին պատճառներու բերումը եղած ըլլար կառավարութիւնը պիտի կրնար ասոր յառաջք առնել սակայն խնդիրը տարբեր էր: Պայքարն ալ բոլորովին անհիմն պատրուակ մըն է: Եթէ զաղթական վայրերու մէջ խառնուրդ պայքարի երեսին կը բանտարկուին այդ կ'ուսարական ծէս մըն է: Պայքար չկայ, եթէ ասիկա պայքար է պէտք է բանտերը ամբողջ խառնուրդ չենք: Զի կրցանք հասցնել սա տնտեսական վերագարձումը վստէլամ: Միւսին հիմա թուրքերը ինչպէս որ գիտէք մաաշնի էին ու այդ գործին տիրանալ կառավարական անձ մը ըլլալ իրենց էն մեծ իտէլիէն էր: Թուրք մայրեր յայտնի յաղթութիւն մտղթելու ժամանակ իրենց որդեղ: Աստուած քեզ փաշա ընէ կ'ըսէին: Թուրքը այսպէս կ'ըսեցող իր աւելներ ու եռանդը և պաշտօնէութիւն ընելը զայն: Զեղք ու պղծութիւն զարցուց:

Սահմանադրութիւնը ծագեցաւ, թուրքեր արթնացան, սկսան վերագարձումը և սակայն ներքին խռովութիւններ ու պատերազմներ կասեցուցին այդ սարսքը: Հիմա լաւ առիթն էր ու այսպէս սկսանք կրկին շարունակել մեր վերագարձումը: որովհետեւ ամսական առնելը այլ չէր կըրնար գոհացում տալ: 30000 Բուսէլինի պաշտօնեաներ անուազ կառավարութեան գոռը կը վարէին հազի հաւար: Այս շարժումներ պայքարն անունը կուտան հիմա անոնք որոնք քիչ մը խելացի ըլլալ կը կարծեն ինքզինքնին: Եթէ ասոր պայքար անունը տան ըսել է մենք հարկեր տա: Ինչ ի վեր պայքարի եւթարկուած ենք հողի իրենց կողմէ և լուս չունինք եղեր: Մենք կը կարծէինք որ մեր այս շարժումը զիրենք պիտի ուրախացնէ ու տարբերութիւն միջեւ ներքաշակութիւնը յառաջ պիտի բերէ: Բայց ո՛ւր են:

Պատրիարքարանը կատեղեցաւ զանազան վիճակներու ու թեմերու թուրքեր հասցուց ու այսպէս երկպառակութիւն յառաջ բերաւ և կառավարութեան հանդէպ հակակրօնք մը արթնացուց: Պատրիարքարանը նպատակ մը ունի, սակայն չենք

գիտեր թէ այդ նպատակին պիտի հասնին թէ ոչ: Երեսփոխան Մ. Էմմանուէլինի թիւ կը բարձրանայ ու Այստի և Էտիր Էնէի նահանգներուն մէջ խաղաղութեան չգոյութիւնը և Ձեռքի ու Պրկտայի մէջ ստացուածքի իրաւունքի չգոյութիւնը կը քարոզէ:

Ո՞վ կը հանդուրժէր այդպիսի երկպառակիլ բնասացութեան մը: Թէեւ ամէն ոք ազատ է իր գաղափարը յայտնելու: սակայն ո՞վ կ'ընէ թէ արդարութիւն գոյութիւն չունի այդ նահանգներուն մէջ: Ինչպէս բոլոր թուրքերն ումանապէս այդ վայրերու մէջն ալ ինչքի ու ամէն տեսակ իրաւունք ապահովուած է: Ենթադրեալ ընտանիքներու լքած տունն ու ինչքերը հոն կը կենան: Այս ինչքերը ապահովելու համար խառն յանձնախումբ մը կազմուած է: Ինչ կուգն: Խաղաղութեան խղիւղը նը մանապէս ասանկ է: Կառավարութիւնը Ետիրին ծուռ նայող: ալ կը բանտարկէ: ալ ինչ պիտի ընէ: Մակեդոնիոյ եւ կը զիններուն մէջ յոյներ խառնուրդ լացուցին: Էմմանուէլինի էջ. Կոյր էր, չէր տեսներ, և կամ ան կը մոռնայ Գառնէլին հաղորդած տեղեկագիրը:

ԱԶԿԱՅԻՆ ԱՆՑՈՒՂԱՐԱՁ

Առաջնորդարանը այսօր փակ կ'ընայ Օսմ. Սահմանադրութեան տարեդարձին առթիւ:

—Այսօր Առաջնորդ Արաքանը ընկերակցութեամբ Է. Դ. Ժողովոյ Բ. Ատե նապետ Տիրան էջ. Աշխարհ և Քաղաքական Ժողովոյ Ատենապետ Նաղարէթ էջ. Ներսէսեանի պաշտօնապէս Վսեմ կուսակալին կ'այցելէ Օսմ. Սահմանադրութեան ճորտ տարեդարձը շնորհաւորելու համար:

—Դատաւարական Խորհուրդն երեք շաբթի երկուր իր շաբթական նիստը գումարեց ատենապետութեամբ Արամ էջ. Զիթեանի. ներկայ էին Տ. Եղիշէ, Տ. Մեսրոպ, Տ. Յարութիւն և Տ. Յակոբ քահանաներ: Նմանապէս Տօք. Կաշան և Յակոբ Թափաքալեան էջ. Երբ Ժողովը զբաղեցաւ օրակարգի զանազան խնդրոց կարգադրութեամբ:

—Ճանով կ'տեղեկանանք որ Մէնէմէնի եկեղեցւոյ վրայ ձեռնադրուած Տ. Սարգիս նորընծայ քահանան քանի մը օրէ ի վեր ժանտառնեղէ բռնուած կ'ըստան ու ի վեր չէ: Հիւանդանոցի մէջ, Նախընթաց գիշեր բաւական մտահոգի վիճակ մը ունեցած է թէ քան քան հիւանդանոցի Տնօրէն և Ներքին բժիշկ Տօք. Փէլտիմալեան էջ. մինչև առաւօտ հսկած է հիւանդին ծով և շնորհիւ բժշկական ճարտար դարձանքներու գրեթէ անցուցած է վստան գր: Առաջնորդ Ս. Երանայ կ'այցելէ և կ'մխիթարէ հիւանդ Տ. Հայրը որ իր անդրանիկ հոգեւոր զաւակն է:

—Յառաջիկայ կիրակի օր տօն վարդապետի Գարաթաշի Ս. Կարապետ ե-

Օսմ. Սահմանադրութեան տարեդարձին առթիւ Ռ. Երանայ օր «Դաշինք» չափաի հրատարակելի և այսօր տպարանս գոց պիտի ըլլայ:

Եկեղեցւոյ տօնախմբութեան առթիւ, Առաջնորդ Ս. Հայրը ըստ սովորութեան հանդերձեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել նոյն եկեղեցւոյն մէջ:

—Ողբացեալ Տիկին Իսկուհի Յ. Տ. Գասպարեանի մահուան տարեդարձին առթիւ կ'ընելի Ազգ. Հիւանդանոցի 1 օսմ. ոսկի հանգուցելոյն դուստրը Օր. Վառվառէ Յ. Գասպարեան:

—Գասպարեանի կ'գրեն մեզ.— Շարաթէ մի փեր տեղս կը գտնուէր Յիսակայն փոխանորդ Տ. Հրանտ վրդ. Յովսէփեան ժողովրդեան բուռն փափաքին վրայ, երէկ (կիրակի օր) անդուստ Ս. Աստուածածնայ տաճարին մէջ հանդիսաւորապէս պատարագեց և Ս. Աստուածածնի «Դաշն» առ իս ամենայն վատ և փաշա և բոնաւորք և հսկանքուցից զձեզ» համարը բնաբան ունենալով, հոգեւոր ժողովը խոսեցաւ խոսեցաւ ու ժողովուրդը մխիթարեց, որուն ներկայ գտնուեցան, հոծ թիւով երկսեռ հաւատացեալներ:

Կէս օրէն յետոյ, Ազգ. Խորհրդարանին մէջ կատարուեցաւ Թագ. Խորհրդոյ անդամներու, և Գաւառ. Երեսփ. ընտրութիւնները: Ընտրութեան մասնակցեցան 75 հոգի: Քուէից բացարձակ առաւելութեամբ Թագ. Խորհրդոյ անդամ ընտրուեցան հետեւեալները, Տեառք՝ Յուր Զէվարդեան, Մարի Խաչատուրեան, Ստեփան Ներսէսեան, Գարեթիլ Գարեթիլեան:

Այս չորսէն զատ առաւելագոյն քուէ վատկողներու շարքին էր նաև Պ. Յովհաննէս Տալապեան, որ իրեն եղած առաւելութեամբ միջոց Նոյն հետեւին աւանդ ընտրուեցաւ առաւել քուէ չահողներէն Պ. Թագուր Աւետիսեան:

Իսկ Գաւառ. Երեսփոխանի եռապատիկ ցանկը առաւ հետեւեալ արդիւնքը: Տեառք՝ Կարապետ Պապապետեան 30, Միրզա Ղազարեան 29, Գեղարք Պայազեան 11 Սպարապ 3, Յակոբ Զէվարդեան 1 քուէ ստացան:

Այս երկու ընտրութիւններու արդիւնքը, անմիջապէս տեղեկագրուեցաւ Ազգ. Առաջնորդարան առ ի հաստատութիւն:

Կիրակի, կէսօրէն յետոյ, տեղակալ Վսեմ. Հայտար պէյ փոխադարձ այցելութեան, գալով՝ Ազգ. Խորհրդարանին մէջ 3 ժամ աւելի երկուր տեսակցութիւն մը ունեցան Տէր Հրանտ վրդ. և հետ:

Գործադիր Տ. Հրանտ վրդ. այսօր (ըս.) կ'օգնուի ղեկի Գրեթէ:

Ա Ձ Գ

Գարաթաշի Աշխատատեղի Մանկապարտը մի քանի Մանկապարտներու կը կարօտի փափաքողը կրնան գի. մեկ Աշխատ. Մանկապարտը Հիւանդանոցի օրերը Կ. Ե. ժամը 4—6, 15—3

ցայ: —Այս երբէք յանցաւոր չեղաւ. Ըստ ապագայ ծանուցութեամբ: Միայն զժողով եղաւ, ուրիշ ոչինչ:

—Այնպէս չէ. գոչեց արեւոյն հըրձու գին: Գաթէլին գործած յանցանքները իմ օրս չեն պատկանիր, այնպէս չէ...

—Անշուշտ... Միակ յանցաւոր Գաւառ Մէտիլին եղաւ: Գալով ձեր մօրը, անիկա սիրոյ նահատակ մըն է, փոխ ի փոխ յոգեւած կամ արհամարհուելու իր պաշտած մարդէն և կամ զայն սպաննելու, իր կեանքը հիւանդի պաշտպանութիւն մը եղաւ: Գաթէլին զէմ կուտու համար սպառած ուտի, ու միտքը անհաշուելի են: Իսկ իր կրած տառապանքները կը գերազանդեն ամենէն անգղք պատիժները... Ձեր մայրը խաղաղութեամբ կը հանգչի Անմեղներու գերեզմանատան խորը... Ուրեմն խաղաղութիւն և հանգիստ այդ ինչատակն...

Բարտաեան գլխարկը հանեց այնպիսի շարժումով մը որուն մէջ անգիտակցի ճոճութիւն մը կար: Անկուլմի զուգար զողորդագին՝ ասպետին օրինակին հետեւեցաւ: Ժագ Գլխին վար առած էր

“ԳԱՅԵԼԻՆ” ԹԵՐԹՈՅԸ [12]

ՄԵԾԵԼ ԶԷՎԱՐՕ

ԲԱՐՏԱԵԱՆՆԵՐԸ

ՓԱՌՍԹԱՍ ՊԱՐՏԵԱԼ

Ք.

ՀԱՆՐԻ Գ.

Բարտաեան երեք զաւակներ լեղուց և իրենը պարպեց մէկ ուսպով: Ժագ Գլխին չընդունեցին որոշ իր զաւակին եղբայրներուն և հազիւ քանի մը կաթիլ խմեց. արեւոյն աւելի ջրասէր որ քան գինիսէր... Բայց եւ այնպէս իր դակահար աչքերը տեսակ մը գուարթ մտերմութեամբ ոգեւորուած էին:

—Այս գինին տաքութիւն կուտայ սրտին ըսաւ: Բայց իմ սիրտ ալ աւելի կը ըսցուի ու կը տաքուի ձեզի պէս բարեկամի մը մօտ: ասպետ. Հարկ կայ ըսելու թէ իմ տխուր կեանքին. իմ յուսահատական վարկեաններուն մէջ, երբ այնքան առանձին կըզգայի ինքզինքս աշխարհի մէջ, ձեր վրայ կը խորհէի, թե-

րեւս եղած չէ օր մը ուր ձեր ժպիտը եւ կած մխիթարած չ'ըլլայ զիս: Ես որ իմ յիշատակներուն մէջ ոչ մօր մը և ոչ հօր մը պատկեր ունէի, այնպէս կը կարծէի թէ դուք ինձի համար մեծ եղբայր մը եղած էիք: և ձեզ կը տեսնէի միւս այնպէս ինչպէս տեսալ ատենով... կը ինչք այն օրը ուր թուրքը սրահուշներ կը շինէի և դուք եկաք իմ քովս կեցաք:

—Անշուշտ ըսաւ Բարտաեան՝ յուզուած եւ տխուր՝ այնպէս յանկարծ իր անցեալին անգրադառնալով:

—Դուք զիս քաջալերեցիք... յետոյ կրկին տեսալ ձեզ սակայն օրը... այն օրը ուր ինձի ցոյց տուիք մօրս գերեզմանը: և այդ օրէն ի վեր ձեր զէմքին գիծերը քանդակուած են սրտին մէջ: Գիտէ՞ք որ շատ քիչ փոխուած էք շարունակեց արեւոյն՝ խանդալատաւոր քննելով ասպետը: Սիրտ միեւնոյն բարութիւն արտայայտող պայծառ եւ անվերջ աչքերը, միշտ միեւնոյն գուարթ գիծագծուած թիւնը որ անկարելի կը դարձնէր զձեզ ժողով...:

Այս պատմաւորով է որ երկամեծ միջոց պանդուխտ մէջ իսկոյն ճանչցայ ձեզ, ճանչցայ այն մարդը որ փորձած էր ասպետել մայրս...